

ଜହ୍ନମାୟା ପରିବେଶିତ

ଓରିସା

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମନୋଜ ଦାସ

Sponsored by

Orissa
The Soul of India

Orissa: miles & miles of creativity

- The first Creator was God. Man comes next. Creativity is not just the bridesmaid of the elite and the well-read. It is a religion for the masses, in one coastal corner of India called Orissa. Truly does Orissa revel in the glory of her exquisite handicrafts. The artistry of the eye and the deftness of fingers culminate in exquisite filigree work, which is undoubtedly, the pride of Utkal, now Orissa.

The legacy of creativity, handed down from generation to generation is not only seen in the colourful canopies and beach umbrellas, but also in Orissa's folk Painting. Hornwork reaches its crowning climax in the long-legged stork. Brass and bell metal-works are the be-all and end-all of creative imagination. That is not the end of it all. In short, Orissa is a poem which one and all must read time after time.

For more information contact: Director, Tourism; Paryatan Bhavan; Bhubaneswar-751014, Orissa, India
Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887, e.mail: ortour@sancharnet.in, website: www.orissa-tourism.com
Tourist Offices at: Chennai: Tamilnadu Tourism Complex, Ground Floor, Near Kalaivanar Arangam
Wallajah Road, Chennai - 600002, Ph: (044) 25360891, Kolkata: Utkal Bhawan 55, Lenin Sarani, Pin-700013
Tel: (033) 22443653, New Delhi: Utkalika, B/4 Baba Kharak Singh Marg, Pin - 110001, Telefax (011) 23364580

ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା

ଉତ୍କଳ-କାମଳା-ବିଳାସ ଦୀର୍ଘିକା
ମରାଳ-ମାଳିନୀ ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା
-ରାଧାନାଥ

ଆଖି ପଲକରେ ଆକାଶର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଚନ୍ଦ୍ରାତାପ ଦେହରେ ଯେମିତି କେହି
ଛିଟିକାଇ ଦେଇଥାଏ ଅସଂଖ୍ୟ କଳା କଳା ବିନ୍ଦୁ । ତଳେ ନୀଳ ହ୍ରଦର
ଦର୍ପଣରେ ସେସବୁର ପ୍ରତିବିମ୍ବ । ଚିକିଏ ଆମ୍ବୁ-ବିପ୍ଳୁତ ହୋଇ ଥିଲେ ଆପଣ
ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ହୃଦରେ ପଡ଼ିବେ- ଏଇଟା ବାସ୍ତବ ନା ସ୍ୱପ୍ନ ? କ୍ରମେ
ଆପଣ ସେ ଦୃଶ୍ୟ ସହିତ ଏକ ହୋଇଯାଇପାରନ୍ତି । ଯଦି ହୋଇ ପାରିବେ,
ଆପଣଙ୍କୁ ମିଳିବ ମୁକ୍ତି ଓ ଅନନ୍ତର ସ୍ୱାଦ, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଅସୀମ ଭିତରକୁ

ଅଭିଯାନର ରୋମାଞ୍ଚ । କାରଣ ସେସବୁ ଜଳା ବିନ୍ଦୁ ଏହିସବୁ ଗୁଣର ପ୍ରତୀକ । ସେମାନେ ଦୂରାଗତ-ସୁଦୂରାଗତ ବିହଙ୍ଗ-ପଡ଼ୋଶୀ ନେପାଳ ଓ ବାଂଲାଦେଶରୁ-ପୁଣି କାହିଁ କେତେ ଦୂର ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ସାଇବେରିଆ ଇତ୍ୟାଦି ମୁଲକରୁ । ଶୀତର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ଉଡ଼ି ଆସନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ଏ ପ୍ରିୟ ସରୋବର ଅଭିମୁଖେ ବର୍ଷ ପରେ ବର୍ଷ । ହଜାର ହଜାର ମାଲଲ ଧରି କେତେ ସହର ନଗର ଜନପଦ ଅରଣ୍ୟ ପର୍ବତ ଉପରଦେଇ ସେମାନେ ଆସିଥାନ୍ତି । ଅସୀମତା ଭିତରେ ସେମାନେ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଗତିର ସ୍ବାଧୀନତା । ସେମାନେ ଆସନ୍ତି ହୃଦୟଭରା ବିଶ୍ବାସ ନେଇ । ସେ ବିଶ୍ବାସ ସରୋବରର ଅତିଥିପରାୟଣତା ଉପରେ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ଜନପଦ ବାସୀଙ୍କର ବିବେକ ଉପରେ । ଯଦି କେବେ କେମିତି ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ସେମାନଙ୍କର

ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଆଘାତ ଦିଏ
ମଣିଷ, ଯଦି କୌଣସି ଲୋଭା କବଳରେ
ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ଦିଅନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ
କେତେଜଣ, ଅତିରେ ଅନ୍ୟମାନେ ତାହା
ପାଶୋରି ଦିଅନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ସେ
ଆଶାବାଦ, ସେ ବିଶ୍ୱାସରୁ ମଣିଷ ସେ
ସବୁ ଗୁଣ ଶିଖିବ, ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ
କରୁଥିବେ ସେଭଳି ଆଶା ପୋଷଣ ।

ଏସବୁ ଘଟେ ଭାରତର ବୃହତ୍ତମ
ହୁଦ୍ଦ ଚିଲିକାରେ । ଓଡ଼ିଶାର
ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରୁ ଶହେ
କି.ମି. ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ, ୧୨୦୦ ବର୍ଗ
କି.ମି. ପରିମିତ ଏ ହୁଦ୍ଦର ରହିଛି
କେତେ ରୂପ । ଆମେ ଉପରେ
ଗୋଟାଏ ମନୋରମ ରୂପର ଚିତ୍ର
ମନେ ପକାଇଲୁଁ, ହ୍ରାସପମୁହର ପର୍ବତ
ଓ ପଲ୍ଲି ଯାହୁ ପ୍ରାୟେ ଅଦୃଶ୍ୟ
ହୋଇଯାଏ- ପୁଣି ହୁଏ ଦୃଶ୍ୟମାନ ।
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ରାତିରେ ପୁଣି ଏ ହୁଦ୍ଦ ବନିଯାଏ
ସତେ ଅବା ଏକ ପରା ରାଇଜ ! ନୀଳ

ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା

ଏଗାର ଶହ (୧,୧୦୦ ବର୍ଗ
କି.ମି.) ବର୍ଗ କି.ମି. ପରିମିତ ସ୍ଥାନ
ବ୍ୟାପୀ ଅବସ୍ଥିତ ଚିଲିକା ହୁଦ୍ଦ
ଭାରତବର୍ଷର ଦୀର୍ଘତମ ଲବଣାକ୍ତ ହୁଦ୍ଦ ।
ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଜୁନି ଜୁନି ହୁଦ୍ଦ, ବିଭିନ୍ନ
ଜଳବର ପ୍ରାଣୀ ପରିବେଷିତ ଓ ପକ୍ଷୀଙ୍କ
ସମାବେଶରେ ଏହା ପକ୍ଷୀପ୍ରେମୀଙ୍କ
କୁସ୍ମର । ଚିଲିକାକୁ ଘେରି ରହିଛି ପାହାଡ଼,
ଯାହାର ମଥାନରେ ଭାସିଯାଏ ମେଘ
ମାକା ଓ ଉଦୟ, ଅସ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଆଭା
ତାକୁ ବହୁରଙ୍ଗରେ ଚିତ୍ରିତ କରି ଏକ
ଅପୂର୍ବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନକରେ ।
ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ମଧ୍ୟ
ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ହୁଦ୍ଦଟି ପୁରୀ,
ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଓ ଗଞ୍ଜାମ ମଧ୍ୟରେ ବିସ୍ତୃତ ।
ଏବଂ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ମୁହାଣ ପଥବେଳ
ବଙ୍ଗୋପସାଗର ଏହା ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ
କରିଛି । ପଥରେ ଲୁଣିତଳର ଏକ ହୁଦ୍ଦ
ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ଚିଲିକାର ଜଳରାଶିରେ ରହିଛି ବହୁ
ବିଚିତ୍ର ଜୀବଙ୍କ ଘର ଓ ଅନେକ
ଲୋପପାତ୍ର ଆୟୁଧବା ଜଳବର ଜୀବ ।
ଚିଲିକାରେ ଶହେ ପରାଶ ପ୍ରକାର ସୁନ୍ଦର
ସୁନ୍ଦର ଦେଶୀ, ବିଦେଶୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଭିଡ଼
ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଏସିଆର ଅନେକ
ବିଚିତ୍ର ପକ୍ଷୀ ଏଠାକୁ ଆୟୁଧବାହୁ ଏହାକୁ

ଢେଉ ଉପରେ ଖେଳୁଥାଏ ଅଲୌକିକ ଆଭା, ଅଗଣିତ ରୁକୁଦ ଆକାଶ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ପ୍ରଦୀପର ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ଭଳି ମନେ ହୁଅନ୍ତି ।

ସରୋବରର ଜଳ ଲୁଣି । କିନ୍ତୁ ସବୁ ବେଳେ ନୁହେଁ । ଯେତେବେଳେ
ଦୟା, ଭାର୍ଗବୀ, ଲୁଣା, ଗନ୍ଧବତୀ ଇତ୍ୟାଦି ନଦୀ ସେମାନଙ୍କ ଉଛଳ
ଜଳଧାରାରେ ହ୍ରଦକୁ ଉଛୁଳାଇ ଦିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଲୁଣିପାଣି ତା' ନିଜ
ଘର ସମୁଦ୍ରକୁ ଲେଉଟିଯାଏ- ଅତତଃ ଆଂଶିକ ମାତ୍ରାରେ । ଚିଲିକାର ହୃଦ୍‌ଦେଶ
ମଧୁର । କାଳିଜାଇ ପାହାଡ଼ ଉପରେ କୁଅରୁ ମିଳେ ସ୍ୱାଭାବିକ ପାଣି ।

ତେବେ ହ୍ରଦଟି ଅବଶ୍ୟ
ସମୁଦ୍ରର ଅବଦାନ । ସମୁଦ୍ର
ସହ ଏହାର ସଂପର୍କ ଅତୁଟ ।
ତେଣୁ ହ୍ରଦ ସମୁଦ୍ରରୁ
ଅନବରତ ଆମଦାନି
କରୁଥାଏ କେତେ ଜିସମର
ମାଛ, କଙ୍କଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି ।
ହ୍ରଦ କୁଳର ପଲ୍ଲି-ଜୀବନ ଏ
ସାମୁଦ୍ରିକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ
ବହୁତ ନିର୍ଭରଶୀଳ । କେବେ
କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ଅତୀତରେ ଏ
ହ୍ରଦକୁ କୌଣସି ପ୍ରାକୃତିକ
ବିପ୍ଳବ ସମୁଦ୍ରଠୁଁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ

କରିପକାଇଥିଲା । ସଂଯୋଗ ସ୍ଥଳାର ଦୁଇ
କଡ଼ରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ଦୁଇ ପାର୍ବତ୍ୟ
ପ୍ରହରୀ । ସେ ସଂଯୋଗ ଯେମିତି ଛିନ୍ନ
ନହେବ, ତାକୁ ଦେଖିବା ଯେମିତି ସେ
ଦୁହିଁଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ହ୍ରଦର ଉତ୍ପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଜନଶ୍ରୁତି
ଆମକୁ ପରିବେଷଣକରେ ଭିନ୍ନ
କାହାଣୀ । ଥରେ କେତେକ ବିଧର୍ମୀ
ଜଳଦସ୍ୟୁ ଏଠାରେ ସେମାନଙ୍କ
ଜାହାଜ ଭିଡ଼ାଇ ପୁରୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ
ମନ୍ଦିର ଲୁଣ୍ଠନ ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର
ହେଉଥାନ୍ତି । ସୂତନା ପାଇ
ପୂଜକମାନେ ଦିଅଁମାନଙ୍କୁ ତଥା
ମନ୍ଦିରର ସମସ୍ତ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ କେଉଁଠି
ଲୁଟାଇ ଦେଲେ । ସେତିକି ନୁହେଁ,
ସହରର ସମସ୍ତ ନରନାରୀ
ଆତ୍ମଗୋପନ କଲେ । ଦସ୍ୟୁମାନେ
କାହାକୁ ଦେଖିଲେ ନାହିଁ କିଛି ପାଇଲେ
ନାହିଁ ।

ସେମାନେ ତ ରାତିରେ ରହିଥିଲେ

... ନୀଳାମ୍ବୁ ଚିଲିକା

୧୯୮୭ ମସିହାରେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର
ଅଭୟାରଣ୍ୟ ଭାବରେ ଘୋଷଣା
କରାଯାଇଛି ।

ଏଠାରେ ଶୀତ ସତରେ ସୁନ୍ଦର ଓ
ଉପଭୋଗ୍ୟ । ଶୀତଦିନେ ଏଠାକୁ ସୁଦୂର
ସାଇବେରିଆରୁ ଉଡିଆସନ୍ତି ଦଳ ଦଳ
ବିବେଶୀ ପକ୍ଷୀ ।

ଏଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ
ମାଛରକା ପକ୍ଷୀ, କୃଷସାର, ନେରବ,
ସାପ, କଇଁଛ, ଗୋଧୂ, ଅହିରାଜ ପରି
ଜୀବଜନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଏଠାକାର ଜଳ
ଓ ଜଙ୍ଗଲରେ ବସବାସ କରନ୍ତି । ସମୁଦ୍ର
ଓ ହ୍ରଦର ମିଳନ ସ୍ଥଳ ସାତପଡ଼ା ଠାରେ
ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ତଳପିନ୍ଦ ।

ବାର୍ଷିକ ୧୦ କି.ମି.ବ୍ୟାପୀ ନବବଣ,
ବର୍ଷାଋତୁରେ ବନ୍ୟାପ୍ଲବିତ ହୁଏ ।
କେତେକ ବିରଳ ଜାତୀୟ କଇଁଛ, ସାପ,
ତଳପିନ୍ଦ, ବାହୁଡି, ଓ ପାହାଡ଼ ଉପରେ
ବଣଭାଲୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଚିଲିକାରେ ୧୫୦ ପ୍ରକାର ମାଛ ଓ
ଚିକ୍ସୁଡି ରହିଛନ୍ତି । ୧୯୧୭ରେ
ବରକୁଡିଆ ଦ୍ଵୀପରେ ଏକ ବିଚିତ୍ର
ପ୍ରକାରର ସରିସୂପ ଓ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର
ଧରଣର ଗୋଡ଼ନଥିବା ଝିଟିପିଟି
ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ।

ଏଠାରେ ନୌକାବିହାରର ପ୍ରଚୁର
ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ବରକୁଳ ଠାରେ
ଓଡ଼ିଆ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିଭାଗ ଜଳକ୍ରୀଡ଼ାର
ଆୟୋଜନ କରିଥାଏ ।

ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଯାନ । ପୁରୀର ଲୋକଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲା
କିଏ ? କେହି ଜଣେ ଦସ୍ୟୁ ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ କହିଲା, ସମୁଦ୍ରର
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷର ଏକ ଭାଷା ଅଛି । ସେ ଭାଷା ବୁଝୁଥିଲେ
ଜଣେ ପୂଜକ ।

ଜାହାଜକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ସମୁଦ୍ର ତୀରରେ ଠିଆହୋଇ
ଦସ୍ୟୁଦଳ ସମୁଦ୍ରକୁ ଗାଳିଗୁଳଜ କଲେ । ହଠାତ୍ ମାଡ଼ି
ଆସିଲା ପର୍ବତ ପ୍ରମାଣ ଏକ ଉତ୍ତାଳ ଲହରୀ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ବିଲୀନ
ହେଲେ ଦସ୍ୟୁଦଳ, ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ ଜାହାଜ । ତତ୍ପରେ ସମୁଦ୍ର
ଅପସରିଗଲା କିନ୍ତୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ସକାଶେ ଆଶୀର୍ବାଦ ସ୍ୱରୂପ ଏ
ଚେନାଏ ହ୍ରଦ ରଖିଦେଇଗଲା ।

କେତେ ଶତାବ୍ଦୀ ତଳେ ଏ ହ୍ରଦ ଥିଲା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ବୃହତ୍ । ଜୁଲରେ
ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା ଏକ ସମୃଦ୍ଧ ବନ୍ଦର । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆସିଥିଲେ

ଗ୍ରୀକ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଟୋଲେମି । ତାଙ୍କ
ବିବରଣୀରୁ ଜଣାଯାଏ, ସେତେବେଳେ
ଏ ବନ୍ଦରରେ ଆସି ଲଙ୍ଗର
ପକାଇଥିଲେ ଦୂର ଦେଶର କେତେ
ଜାହାଜ । ବହୁ ବର୍ଷ ପରେ ଏ ବନ୍ଦର
ବୁଲି ଦେଖୁଥିଲେ ଆଉ ଜଣେ
ସୁନାମଧନ୍ୟ ବିଦେଶୀ, ହୁଏନ୍ସାଂ ।
ସେ ତାନା ପରିବ୍ରାଜକଟି ବନ୍ଦରଟିକୁ
ଚେଳିତାଳେ । ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ
କରିଛନ୍ତି । ‘ଚିଲିକା’ ଶବ୍ଦ ସହ ତା’ର
ସମ୍ପର୍କ ନିବିଡ଼ ।

କେହି କେହି ଗବେଷକ କହନ୍ତି
ବନ୍ଦରଟି ଆହୁରି ପୁରାକାଳରେ ଦତ୍ତପୁର
ନାମରେ ବିଦିତ ଥିଲା । ହୁଏ ମଧ୍ୟସ୍ଥ
ଅସଂଖ୍ୟ ଦ୍ଵୀପରୁ ଗୋଟିକର ନାମ
ଦୀପ ପାହାଡ଼ । ତହିଁ ଉପରେ ପ୍ରଜ୍ଵଳିତ
ଅଗ୍ନି ଦୂରାଗତ ପୋତମାନଙ୍କୁ ଦିଗଦର୍ଶନ
ଦେଉଥାଏ ।

ସବୁଠୁଁ ବଡ଼ ଦ୍ଵୀପର ନାମ ପାରିକୁଦ ।
ସେ ଦ୍ଵୀପଟି ଅଦୂର ଅତୀତରେ ଥିଲା ଏକ
ନଭେନ୍ଦ୍ର - ୨୦୦୩

ଚିଲିକାର ଆକର୍ଷଣ

ପକ୍ଷୀ ଦ୍ଵୀପ

ଚିଲିକାହେଉଛି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ନିରାପଦବାସ
ସ୍ଥଳୀ । ଏଠାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ବିଦେଶୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ
ସମାଗମ, ଏହାକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିପାରିଛି ।
ପ୍ରକୃତରେ ଚିଲିକା ପକ୍ଷୀ-ପ୍ରେମୀଙ୍କ ବୁ-ସ୍ଵର୍ଗ ଅଟେ ।
କାଳିଜାଲ ଦ୍ଵୀପ

କାଳିଜାଲ ଦ୍ଵୀପ ଦେବୀ କାଳିଜାଲଙ୍କ
ବାସସ୍ଥଳୀ । କାଳିଜାଲଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ମଙ୍ଗର
ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ପର୍ବ ପାଳିତ
ହୁଏ । ବଣଭୋଜି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସ୍ଥାନ ବିଖ୍ୟାତ
ଅଟେ ।

ସାତପଡ଼ା

ଯେଉଁଠାରେ ସମୁଦ୍ର ଓ ହ୍ରଦର ମିଳନ ଘଟିଛି-
ତାହା ହିଁ ଚିଲିକା । ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ଚିଲିକାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ
ଦେଖି ଉପଭୋଗ କରିହୁଏ । ଏଠାରେ ବର୍ଷସାରା
ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ତଳପିନ୍ଧୁ ଓ ଶୀତବିନୟନ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର
ଦେଶୀ-ବିଦେଶୀ ପକ୍ଷୀ । ଏଠାରେ ପ୍ରକୃତିର ବିରଳ
ବୃକ୍ଷ ରାଜି ଉପଭୋଗ କରିହୁଏ । ସାତପଡ଼ାରେ
ନୌକାବିହାର କରିବାର ସୁବିଧା ଅଛି ।

ରାଜ୍ୟ । ତହିଁ ଥିଲେ ଜଣେ ରାଜା । ତେବେ ଯେଉଁ ଦ୍ଵୀପଟି ଆଜି ବହୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରେ, ନାମଟି ତା'ର କାଳିଜାଇ । ହ୍ରଦକୁଳର ମନୋଜ୍ଞ ବିଶ୍ରାମସ୍ଥଳୀ ବାଲୁଗାଁ ଠୁ ଷୋହଳ ଜି.ମି. ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଏ ଦ୍ଵୀପର ଆକର୍ଷଣ ଦେବୀ କାଳିଜାଇଙ୍କ ମନ୍ଦିର

କାଳୀ ହେଲେ ମାତାରୂପୀ 'ଦେବୀ' । କିନ୍ତୁ 'ଜାଇ' ଶବ୍ଦର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ? ଏହା ଉପରେ ରହିଛି ଦୁଇଟି କିମ୍ବଦନ୍ତି । ଏ ଠାକୁରାଣୀ ହେଲେ ପାରିକୁଦ ରାଜାଙ୍କ ଆରାଧ୍ୟ ଦେବୀ । ଥରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଉଚ୍ଚାକାଂକ୍ଷୀ ରାଜା ପାରିକୁଦ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ମାନସରେ ଚିଲିକା କୁଳରେ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଆଣି ଠୁଳ କଲେ । ସେତେବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା । ପାରିକୁଦ ରାଜା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ସେ ଦେବୀଙ୍କ

ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ବସିଲେ ।

ପ୍ରଭାତ ହେଲା । ଶତ୍ରୁ ସେନା ସେମାନଙ୍କ ନୌକାକୁ ଆରୋହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ବେଳକୁ ଦେଖିଲେ ଦ୍ଵୀପକୁ ଘେରି ରହିଛନ୍ତି ଅସଂଖ୍ୟ ସୈନିକ । ଆକ୍ରମଣକାରୀ ବାହିନୀଠୁ ସେମାନେ ବହୁ ମାତ୍ରାରେ ସଂଖ୍ୟାଧିକ ।

ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ ନିଜ ମାନ ଜଗି ପଳାୟନ କରିବା ଅଡ଼େ ରହସ୍ୟ ଜଣା ପଡ଼ିଲା । ଦ୍ଵୀପକୁ ବେଷ୍ଟନ କରିଥିଲେ ହଜାର ହଜାର ମରାଲ (flamingo) ପକ୍ଷୀ । କୁହୁଡ଼ି ଭିତରେ ସେମାନେ ମଣିଷ ସେନାର ଭ୍ରମ ସୃଜିଥିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ବିଶ୍ଵାସ, ଏ ମାୟା କେବଳ ଦୈବୀକୃପାରୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଇପାରେ । ସେ ଧ୍ଵନିଦେଲେ ହର୍ଷଭରେ- କାଳୀଜୟ ! ଅର୍ଥାତ୍ କାଳୀମାତାଙ୍କ ଜୟ !

ନଭେମ୍ବର - ୨୦୦୩

ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ନାମ ସେହି ଧ୍ବନିର ଅପଭ୍ରଂଶ- କାଳିଜାଇ ।

ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଜନପ୍ରିୟ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କିମ୍ବଦନ୍ତି ଗୋଟିକ । କାଳିଜାଇ ଗୋଟିଏ ପଲ୍ଲିକନ୍ୟାର ନାମ । ହୁଏତ ତା' ଦେହରେ ଥିବ ଏକ ଜାଇ ଚିହ୍ନ । ଝିଅଟି ବଳ ଓ ବୁଦ୍ଧି ପାଇବା ଦିନରୁ କେବଳ ମାତ୍ର ଯୋଡ଼ିଏ କାମରେ ମନ ଦେଉଥାଏ: ଧ୍ୟାନ ଆଉ ପରସେବା । ଚିଲିକା କୁଳର ଗାଁଟିର ସବୁଲୋକ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଉଥାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା' ବୋଲି ସେମାନେ ତ ପରମ୍ପରା ଭାଙ୍ଗି ଝିଅକୁ ସବୁଦିନ ଅଭିଆଡ଼ି ରଖି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ ! ଝିଅର ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକ ଅଦୂର ଦ୍ୱୀପରେ ତା ପାଇଁ ବରପାତ୍ର ଠିକ୍ ହେଲା । ସେ ଦ୍ୱୀପରେ ଥାଏ ଝିଅର ମାମୁଘର । ସେଇଠି ବାହାଘର ହେବା କଥା ।

“ନା, ନା, ମୋତେ ସେମିତି ଜୀବନ ଭିତରକୁ ଠେଲିଦେଲେ ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ !” ଶେଷଥର ପାଇଁ କହିଲା କାଳିଜାଇ । କିନ୍ତୁ ବାପା କକାମାନେ ତା'ର ସେ ଆକୁଳ ଚେତାବନୀକୁ ପାଗଳର ପ୍ରଳାପ ମନେକଲେ ।

ବିବାହ ଦିନ ପୂର୍ବାହ୍ନରେ ଝିଅକୁ ନୌକାରେ ବସାଇ ଦ୍ୱୀପ ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରାରମ୍ଭ କଲେ ପରିବାରର ଲୋକେ । କାଳିଜାଇ ବସିଥାଏ ତୁପ୍ତଚାପ । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଆକାଶ ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରୁଥାଏ । ଆକାଶ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଓ ନିର୍ମଳ । ହ୍ରଦଜଳର ଦର୍ପଣରେ ତା'ର ପ୍ରତିଫଳନ । ଝିଅ କେବେକେବେ ଦୂର ଦିଗନ୍ତକୁ ଯେମିତି ନିରେଖୁ ଦେଖୁଥାଏ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଧାରଣା, ଯାହା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ତାହା ସେ ଗ୍ରହଣ କରିନେଇଛି ।

ଦ୍ୱୀପ ଆଉ ଦୂର ନାହିଁ, ଅଚାନକେ ଘୋଟି ଆସିଲା କଳାହାଣ୍ଡିଆ ମେଘ ।

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପବନରେ ହୃଦର ଜଳରାଶି ହେଲେ
ଉତ୍ତାଳ । ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ଆଖି ଝଲସାଇ
ଦେଉଥାଏ ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି, କାନ
ବଧୂରା କରି ଦେଉଥାଏ ଭୀଷଣ
ଘଡ଼ଘଡ଼ି ।

“ଝିଅ ! ସମ୍ଭାଳି ବସିଥିବୁ ମା !”
ସାବଧାନ କରିଦେଲେ ବାପା । କିନ୍ତୁ
ଆଖି ପଲକରେ ନୌକା ଓଲଟି
ପଡ଼ିଲା ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! ଯେମିତି ଅଚାନକେ
ଆସିଥିଲା ସେ ଝଡ଼ ବର୍ଷା, ସେମିତି
ଅଚାନକେ ସେ ଲେଉଟିଗଲା ସମୁଦ୍ର
ଭିତରକୁ । କୁଳ ପାଖ । ତେଣୁ ଜଳ
ସେଠାରେ ଅତଳ ନୁହେଁ । ସମସ୍ତେ
ବେକଯାଏ ଡୁବି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ଜଣକର ଦେଖାନଥାଏ । ସେ
କାଳିଜାଇ ।

“ଝିଅ ! ଝିଅ !” ଚିତ୍କାର କରି
ଡାକିଲେ ବାପା ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ।
ସେତେବେଳେ କୁଳରେ ଜମା ହେଲେଣି
ନଭେମ୍ବର - ୨୦୦୩

ଚିଲିକା ବୁଲି ଦେଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ

ଶୀତ ଦିନ ହେଉଛି ଚିଲିକା ବୁଲି ଦେଖିବାର
ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସମୟ । ଏହି ସମୟରେ ଚିଲିକା ବିହଗର
କାକିରିରେ ଭରିଯାଏ । ଚିଲିକା ବୁଲିଦେଖିବା ପାଇଁ
ବାଲୁଗାଁ, ବରକୁଳ ଓ ରମାରୁ ନୌକା ଗଡ଼ାରେ
ନିଆଯାଇ ପାରିବ । ଏପରିକି କେହି କେହି
ମସ୍ୟାତିବାଙ୍କ ନୌକାରେ ବସି ଚିଲିକା ବୁଲି
ଦେଖିପାରିବେ ।

ପର୍ଯ୍ୟଟନ

ନିର୍ମଳଝର:

ରମାରୁମାତ୍ର ୧୧ କି.ମି. ଓ ବରକୁଳଠାରୁ
୨୧ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ନିର୍ମଳଝର । ଏହା
ବଣଭୋଜି ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

ନାରାୟଣୀ:

ବରକୁଳଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣ, ୩ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ
ଝରଣା । ସେଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ମାତା ନାରାୟଣୀଙ୍କ
ମନ୍ଦିର । ନାରାୟଣୀମନ୍ଦିର ସମୀପସ୍ଥାନ ବଣଭୋଜି
ପାଇଁ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ସ୍ଥଳ ।

ବାଣପୁର:

ବାଣପୁର-ଏହାର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଗୁରୁତ୍ବ ପାଇଁ
ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏଠାରେ ମା' ଲକ୍ଷ୍ମୀବତୀ ଓ ବନ୍ଧୁପ୍ରଜାପତିଙ୍କ
ଉପାସନା ପାଠ ରହିଛି । ଏହା ବରକୁଳଠାରୁ ୧୩
କି.ମି. ଓ ବାଲୁଗାଁଠାରୁ ୬ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ । ସେମାନେ ବି ପାଣିକୁ ଆସି ସନ୍ଧାନ କଲେ । କିନ୍ତୁ କାଳିଜାଇ ଠାବ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ତେଣିକି ନୌକା ଯୋଗେ ଲୋକେ ହ୍ରଦ ବିହାର କଲାବେଳେ ଅଥବା ଧୀବରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ବେଉସାରେ ବ୍ୟାପ୍ତ ଥିବା ବେଳେ ଯଦି ହଠାତ୍ ଝଡ଼ଝଞ୍ଜା ଭଳି ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗରେ ପଡ଼ନ୍ତି, ଯେମିତି କୌଣସି ଅଦୃଶ୍ୟ ହାତ ସେମାନଙ୍କ ନୌକାକୁ ଠେଲି ନେଇଯାଇ କୁଳରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଏ । କାଳିଜାଇ ସତ୍ତାହିଁ ତାହା କରେ ବୋଲି ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ । ସେ ଜୀବନକାଳରେ ଦୁର୍ଗତମାନଙ୍କ ସହାୟତା କରୁଥିଲା । ତା' ଜୀବନର ପ୍ରହରୀମାନେ ତାକୁ ସେଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରନ୍ତେ ସେ ଝଞ୍ଜାର ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଚାଲିଗଲା ଆରପାରିକୁ, ବଜାୟ ରଖିଲା ତା'ର ସେବା କାର୍ଯ୍ୟ ।

ହୁଏତ ଦ୍ଵାପ ଉପରେ ଏକ ଦେବୀମୂର୍ତ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ପୂଜିତ ହେଉଥିଲେ । କ୍ରମେ କାଳିଜାଲର ସ୍ଫୁଟି ତାଙ୍କ ସହ ଏକ ହୋଇଗଲା । । ମାଘ ମାସରେ, ମକରସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ ସେ ମନ୍ଦିରରେ ହୁଏ ବଡ଼ ଧରଣର ଉତ୍ସବ । ଭକ୍ତମାନେ ଛେଳି କୁକୁଡ଼ା ଧରି ଆସନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବଳି ନ ଦେଇ ମନ୍ଦିର ସାମ୍ନାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ।

କାଳିଜାଲ ଲୋକଙ୍କୁ ସହାୟତା କରନ୍ତି ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ ହ୍ରଦର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଅତୁଟ ରଖିବା ଦିଗରେ ଆମେ ଲୋକମାନେ କେତେଦୂର ସହାୟକ, ତାହା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ପ୍ରଶ୍ନ । ଯଥାର୍ଥ ଯତ୍ନ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ପାରିଲେ ଚିଲିକା ହୁଏତ ପୃଥିବୀର ସର୍ବୋତ୍ତମ ମନୋରମ ହ୍ରଦରୂପେ ପରିଗଣିତ ହୁଅନ୍ତା । ସାତପଡ଼ା ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ଯେଉଁଠି ହ୍ରଦ ସମୁଦ୍ର ସହ ମିଳିତ, ସେଠାରେ ସୁର୍ଯ୍ୟୋଦୟକାଳୀନ

ଏଠାରେ କିପରି ପହଞ୍ଚିବେ

ଚିଲିକାକୁ ଆପଣ ରେଳ କିମ୍ବା ବସଯୋଗେ ଯାଉପାରିବେ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଚିଲିକା ଦମୀୟ ସହର ଯେଉଁଠି ରହିଛି ଏଆରପୋର୍ଟ । ଏହା ବରକୁଳଠାରୁ ୧୦୫ କିଲୋମିଟର, ରମ୍ଭାଠାରୁ ୫୦ କି.ମି. ଓ ସାତପଡ଼ାଠାରୁ ୧୧୦ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଭାରତୀୟ ବିମାନସେବା ଯୋଗେ ଏଠାକୁ ଦିଲ୍ଲୀ, କଲିକତା, ବିଶାଖାପାଟଣା, ରାୟପୁର, ହାଇଦ୍ରାବାଦ, ମୁମ୍ବାଇ ଓ ଚେନ୍ନାଇରୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ଆସିପାରିବେ ।

ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ରେଳପଥ ଯୋଗେ କଳିକାତାଠାରୁ ଚେନ୍ନାଇ ଯାଉଥିବା ଟ୍ରେନମଧ୍ୟରୁ ବାଲୁଗାଁ, ଚିଲିକା, ଖଲ୍ଲିକୋଟ ଓ ରମ୍ଭା ନିକଟରେ ଚିଲିକା ଦର୍ଶନ କରିପାରିବେ ।

ବରକୁଳର ପାଖ ରେଳଷ୍ଟେସନ ହେଉଛି ବାଲୁଗାଁ ୧୫ କି.ମି. ଓ ସାତପଡ଼ା ପୁରୀ ଠାରୁ ୫୦ କି.ମି. ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଚେନ୍ନାଇ ଅରିମୁଖେ ୫ ନମ୍ବର ଜାତୀୟରାଜପଥ କଲିକତା-କଟକ-ଭୁବନେଶ୍ୱର-ବାଲୁଗାଁ-ବରକୁଳ-ରମ୍ଭା-ବ୍ରହ୍ମପୁର ଓ ବିଶାଖାପାଟଣା ବାଟରେ ଚିଲିକା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଓଡ଼ିଶାପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ଆବାମଦାୟକ ବସ ଓ ବାହାରେ ଜବାରେ ବାର୍ ମିଡିଆସ । ଏହା ପୁରୀ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରୁ ବେଶ୍ ସୁବିଧାରେ ମିଳେ ।

ଦୃଶ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନାତୀତ ସୁନ୍ଦର । ଦୁଇ ପାଖର ପର୍ବତ ତଥା ଜଳରାଶି ମେଘମାଳା
ଓ ସମୁଦ୍ରର ଖୁଆଳି ଖୁସି ସହ ତାଳ ରଖୁ ନିଜର ଆଭା ବଦଳାଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି ।
ସେ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖାଦିଅନ୍ତି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଡଲଫିନ୍ ।

ଚିଲିକାର ପରିବେଶ ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । କୁଳର ଗ୍ରାମ ବାଣପୁର
ଏକଦା ଥିଲା କଙ୍ଗୋଦ ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ । ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ରାଜାମାନେ
ଗଢ଼ିଥିଲେ କେତେ ଦେବମନ୍ଦିର । ତହିଁରୁ କେତୋଟିରେ ଅଦ୍ୟାବଧି ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା
ଅବ୍ୟାହତ । ମାଇଲ୍ ମାଇଲ୍ ଧରି କୁଳବର୍ତ୍ତୀ ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ପ୍ରକୃତିର ଲୀଳା
କ୍ଷେତ୍ର ଭଳି ମନେ ହୁଏ ।

ଓଡ଼ିଶାର ମହାନ କବିକୁଳ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଚିଲିକା ଦ୍ୱାରା । ଆଧୁନିକ
ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟକବିତା ଧାରାର ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ କବିବର ରାଧାନାଥଙ୍କ
'ଚିଲିକା' ଏକ ଅପୂର୍ବ କୃତି । ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟତମ ନିର୍ମାତା ଉତ୍କଳମଣି
ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ “ରହ ରହ କ୍ଷଣେ ବାସିନ୍ଦ ଶକଟ, ଦେଖୁବି ଚିଲିକା ତାରୁଚିତ୍ର
ପଟ”- ସହସ୍ର କଷରେ ଆବୃତ ହୁଏ । କାଳିଜାଇ ଜନଶୃତିକୁ କାବ୍ୟିକ

GODABARISH
MISHRA

GOPABANDHU
DAS

RADHANATH
RAY

ଅମରତ୍ୱ ଦେଲେ ପଣ୍ଡିତ ଗୋଦାବରୀଶ ।

ଚିଲିକାର ରହିଛି ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ
ବିଭୂତି । ମଣିଷର କ୍ଳାନ୍ତ, ବିଚଳିତ ଚିତ୍ତକୁ
ସିଏ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ଓ ଶାନ୍ତ କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ
ସେପାଇଁ ଚିଲିକାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାର
ମନୋଭାବ ନେଇ ସେଠାକୁ ଗଲେ
ହେବ ନାହିଁ । ଲୋଡ଼ା ସେ ବିଶାଳ
ଜଳାଶୟ ପ୍ରତି ଶୁଦ୍ଧ । ଦିନେ
ହୁବୃତ୍ତମାନଙ୍କ କବଳରୁ ନିରାପଦ
ରହିବାପାଇଁ ଚିଲିକାର ଏକ ଦ୍ୱୀପ
ଦେଇଥିଲା ସ୍ୱୟଂ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ।
ସେଭଳି ଉଦାର ଚିଲିକା ଆମ ପ୍ରତି ବା
ସଦୟ ନହେବ କିପରି ?

ଉଜ୍ଜଳ ତୁହି ତାରୁ ଅଳଙ୍କାର
ଉଜ୍ଜଳ ଭୁବନେ ଶୋଭାର ଉତ୍ସାର ।
ସ୍ୱଭାବେ ଭାବୁକ-ମାନସ-ଉଲ୍ଲାସୀ
ଦିଗନ୍ତ ବିସ୍ତାରୀ ତୋର ବାରିରାଣୀ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନା, ଉଜ୍ଜଳ ବରଣା
ମୁଖଶ୍ରୀ ଦେଖି ଯହିଁ ଦିଗଜନା ।”
(ଚିଲିକା: ରାଧାନାଥ ରାୟ)

କେଉଁଠାରେ ରହିବେ

ଚିଲିକା ପାଖରେ ଚିଲିକା ବୁଲିବା ପାଇଁ
ଦିଗ୍ଗମ୍ଭୀରପୁରସ୍ଥିତ ରହିବେ । ଏଠାରେ ଉଚ୍ଚ
ହୋଟେଲରହିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । କେତେଗୁଡ଼ିଏ
ହୋଟେଲର ଚକ୍ର ନେଇ ଆସି ଓଡ଼ିଶା ପର୍ଯ୍ୟଟନ
ବିକାଶ ସଂସ୍ଥା । ଅଧିକ ହୋଟେଲ
ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ।

ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ

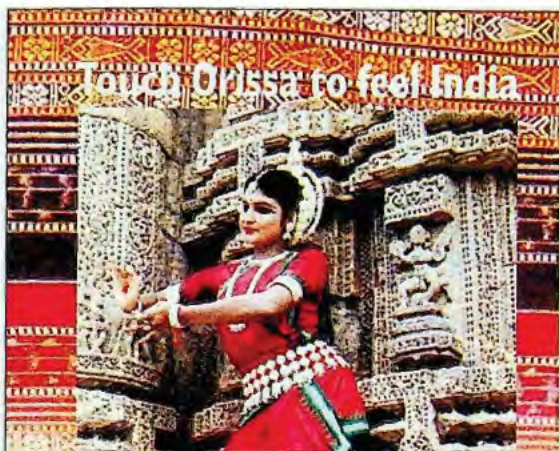
ରକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟଟନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ,
ବରକୁଳ
ପୁରୀ ପର୍ଯ୍ୟଟନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ,
ଜି.ଆର.ପି. ଜଙ୍କ, ପୁରୀ ।

ପ୍ରକୃତିର ପରିଚୟ ପାଇଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ

ଚିଲିକା ବୁଲି ଯାଉଥିବା ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଦର୍ଶନୀୟସ୍ଥାନ- ସାତପଡ଼ା ଠାରେ ଥିବା ଚିଲିକା ସମ୍ପର୍କୀୟ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କେନ୍ଦ୍ର । ଏହି କେନ୍ଦ୍ର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ସଂଗ୍ରାହାଳୟ ଯେଉଁଠାରେ ଚିଲିକାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକୃତିକ ବିବରଣୀ ମିଳିପାରିବ । ଚିଲିକା ବୁଲି ଆସୁଥିବା ଦର୍ଶକଗଣ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ମଧ୍ୟରେ ହ୍ରଦରେ ରହୁଥିବା ଜୀବ-ଜନ୍ତୁଙ୍କ ଜୀବନୀ, ଆକାର-ପ୍ରକାର ବିଭିନ୍ନ ଦୃଶ୍ୟଗତ ପ୍ରଦର୍ଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଇପାରନ୍ତି । ଏଠାରେ ପିଲାଙ୍କପାଇଁ ରହିଛି ଏକ ନୂତନ ଆବିଷ୍କାର ତଥ୍ୟ ସମ୍ବଳିତ କୋଠରୀ । ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା- ଚିଲିକାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଜୀବଜନ୍ତୁ, ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ- ଏହା ପ୍ରତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବିପଦ, ଏହାର ଉଚିତ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଏହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ରହିଛି କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଦୃଶ୍ୟପ୍ରଦର୍ଶନ, ବିଦେଶାଗତ ପକ୍ଷୀ ଓ ବିରଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପଟୋ-ଚିତ୍ର ସୁନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ସଂଯୋଜିତ କଥନ । ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପହେଲି, ଖେଳ, କୌତୁକ, ଯାହାଫଳରେ ପିଲାମାନେ ଚିଲିକା ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ସୁଯୋଗ ପାଇବେ ।

Culture

Flowing through the arteries of Orissa, is the living and continuing culture of India... its varied expressions and its rich variety. The very stones speak of the unique history of the nation. The temple-culture condenses the quintessence of India. Whether it is the sacred environs of Lord Jagannath temple, or the eroticism of Konark's Sun temple, the wondrous caves of Jainism or the mystical monasteries of Buddhism, the paintings of folklore or the weaver's magic... Orissa speaks eloquently of a living past and continuing present. The rhythmic and exotic classical 'Odissi dance' evolved from the cult of the 'devadasis' or female temple dancers reverberates not only within the portals of the nation, but also echoes on foreign shores too. Folk dances like the 'Chhau' or the 'Sambaipuri' dance and tribal dances like the 'Ghumura' & 'Paraja' can set any soul ablaze. Indigenous theatre in the form of 'Prahalaad-Nataka' or the 'Dhanuyatra' are expressions of the 'Indianness of India'. Fairs like the 'Bali Jatra' remind us of our ancient maritime links with Bali. And to crown it all is our universally-acclaimed 'Rathayatra' of Lord Jagannath which has infected the world. So... sure and true flows the Orissan culture reflecting the Indian Culture.

Visit Orissa - Experience India.

Orissa.
The Soul of India

For more information contact: Director, Tourism; Paryatan Bhavan; Bhubaneswar-751014, Orissa, India
Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887, e.mail: ortour@sancharnet.in, website: www.orissa-tourism.com
Tourist Offices at: Chennai: Tamilnadu Tourism Complex, Ground Floor, Near Kalaivanar Arangam Wallajah Road, Chennai - 600002, Ph: (044) 25360891, Kolkata: Uikal Bhawan 55, Lohin Sarani, Pin-700013
Tel: (033) 22443653, New Delhi: Ulkalika, B/4 Baba Kharak Singh Marg, Pin - 110001, Telefax (011) 23364580

Face to Face with Nature

CHILIKA - the hopping, singing and flying nursery for children. This lazy and dreamy Chilika lake dwells in the East Coast of Orissa. When in Chilika, you are in nature's classroom, being taught the alphabets of nature. "This is a dolphin" and "That is a heron" - a live picture book for kids. Parents take note: Open the eyes of your children to this special page of ever-gathering beauty. Chilika is the wintering ground for migratory birds. Colours and varied shapes shall tickle the imagination of young minds. In boats one can go exploring little fairylands - the exciting islands. Water sports adds to the existing excitement for kids and men with young hearts. In the middle of this clear, dark blue lake stands the famous 'Kalijai temple'. The story of Kalijai will chase tender hearts like a dream. Capture the talkative beauty and bounty of the gorgeous Chilika in your dead film reels and immortalise the moments of fleeting beauty in the hearts of your young ones.

For more information contact: Director, Tourism: Paryatan Bhawan Bhubaneswar
751014, Orissa, India. Tel: (0674) 2432177, Fax: (0674) 2430887
e-mail: ortour@sanchamelin, website: www.orissa-tourism.com
Tourist Offices at: Chennai: Tamilnadu Tourism Complex Ground Floor
Near Kalakavaran Arangan, Walajah Road, Chennai - 600002
Ph: (044) 25360891, Kolkata: Utkal Bhawan 55
Lenin Sarani, Pin-700013, Tel: (033) 22443653
New Delhi: Utkalika, B/4
Baba Kharak Singh Marg, Pin - 110001
Telefax (011) 23364580

Orissa
The Soul of India

